

Vaikeavammaisen lapsen perusopetuksen järjestäminen

KANTELU

Oikeuskanslerinvirastoon on Lounais-Suomen aluehallintovirastosta toimitettu kantelijan 17.5.2022 päivätty Kaarinan kaupungin koulutoimea koskeva kantelu. Kantelija on arvostellut sitä, että hänen lapselleen oli jätetty järjestämättä koulunkäynnin aikaiset avustamis- ja tulkitsemispalvelut sekä laiminlyöty niiden toteutumisen valvonta. Lisäksi hän on arvostellut sitä, että lapsen asioita käsiteltäessä oli laiminlyöty hyvän hallintotavan noudattaminen, minkä lisäksi avustajapalveluja käsiteltäessä oli jätetty huomioimatta lääkärinlausunnot.

Kantelijan näkemyksen mukaan hänen lastaan oli syrjitty palvelujen järjestämisessä, minkä seurauksena lapsen koulunkäynti oli vuosina 2018-2022 ollut erittäin rikkonaista ja väliaikaista. Menettely on kantelun mukaan aiheuttanut vahinkoa lapsen psyykkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnille sekä hänen sosiaalisille suhteilleen.

Kantelun mukaan lapsen palveluita koskevien asioiden käsittelemisessä keskeinen ongelma näyttää olleen se, että kaupungin sosiaalitoimen ja koulutoimen välillä on ollut epäselvyyttä siitä, kenen vastuulle kantelijan lapsen koulunkäyntiin liittyvien avustamis- ja tulkitsemispalvelujen järjestäminen, toteuttaminen ja toteutumisen valvonta kuuluivat. Toimivallan epäselvyys on kantelun mukaan aiheuttanut kantelijan perheelle epätietoisuutta lapsen oikeuksista ja loukannut lapsen oikeusturvaa.

SELVITYS

Lounais-Suomen aluehallintoviraston opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue on antanut asiasta 31.3.2023 päivätyn lausunnon hankittuaan Kaarinan kaupungin kaupunginhallituksen 19.12.2022 päivätyn selvityksen liitteineen sekä Turun kaupungin perusopetuksen palvelu-aluejohtajan 14.3.2023 päivätyn selvityksen liitteineen.

1 Kaarinan kaupungin lausunto ja selvitys

1.1 Kaupungin sisäinen vastuunjako

Kaarinan kaupunki oli aluehallintoviraston sille osoittaman selvitys- ja lausuntopyyntön mukaisesti pyytänyt koulutoimen ja sosiaali- ja terveystieteiden asiaan liittyviltä viranhaltijoilta selvitykset kantelussa esitetyistä seikoista.

Kaarinan kaupungin näkemyksen mukaan käsiteltävänä olevaan asiaan ei liittynyt kantelussa esitettyjä toimivaltaepäselvyyksiä sivistyspalveluiden ja sosiaalitoimen välillä. On selvää, että kantelijan lapsen koulunkäyntiin liittyvien avustamis- ja tulkitsemispalvelujen järjestäminen, toteuttaminen ja toteutumisen valvonta ovat kuuluneet ja kuuluvat sivistyspalveluiden vastuulle. Uutta palveluntuottajaa oli vuonna 2019 etsinyt nimenomaan sosiaalitoimi (kotihoito), koska kantelijan lapsi on vaikeasti vammaisen ja koska hoitohenkilökunnalta edellytettiin terveydenhuollon ammattipätevyyttä ja hyvää hoidollista osaamista. Kun palveluntuottajaksi valikoitui lausunnon mainittu yhtiö, tekivät sopimuksen sen kanssa sekä sosiaalitoimi että sivistyspalvelut omien vastuualueidensa osalta. Kyse ei ollut siitä, että kantelijalle olisi annettu virheellistä tietoa vastuun jakautumisesta tai jollakin tavoin annettu ymmärtää, että kotihoito vastaisi myös koulupäivien aikaisista palveluista.

Kaikissa verkostotapaamisissa huoltajille oli kerrottu kaupungin sisäisestä vastuunjaosta ja siten myös siitä, että koulupäivien ja koulumatkojen aikaisesta hoidosta ja avustamisesta vastaa sivistyspalvelut.

1.2 Koulunkäynnin aikaisten avustamis- ja tulkitsemispalveluiden järjestämättä jättäminen

Kantelijan lapsen koulunkäynti oli alusta asti järjestetty Kaarinan ja Turun kaupunkien välisen sopimuksen perusteella Turussa toimivassa koulussa. Sopimuksen mukaan Kaarina päättää ja vastaa kotikuntana avustamis- ja tulkitsemispalveluiden hankkimisesta. Avustamis- ja tulkitsemispalveluita ei kantelussa esitetyllä tavalla ole jätetty järjestämättä. Palvelut on järjestetty hankkimalla ne sopimuskumppaneina toimineilta kahdelta palveluita tarjonneelta yhtiöltä.

Kantelussa ja johtavan rehtorin selvityksessä tarkemmin esitetyllä tavalla palveluiden järjestämiseen oli kiistatta liittynyt ajoittaisia haasteita. Sopimus Kumppanit eivät olleet vaikeudetta kyenneet rekrytoimaan sellaisia henkilöitä, joilla olisi ollut tarvittava pätevyys. Kantelijan esittämällä tavalla työntekijän tulee huoltajien vaatimuksesta olla samanaikaisesti sekä kantelijan lapsen hoitoon perehtynyt terveydenhuollon osaaja että viittomakielen osaaja. Kahden henkilön, erilliset hoitaja ja viittomakielen tulkki, käyttämistä eivät huoltajat ole pitäneet mahdollisena. Myös huoltajien asettamat erityisvaatimukset muun muassa työntekijöiden perehdyttämisestä ovat osaltaan vaikeuttaneet sopivien henkilöiden rekrytointia.

Kaupungin lausunnon mukaan tieto ilmenneistä ongelmista ei ollut asianmukaisesti kulkeutunut Turusta lapsen koulusta Kaarinan sivistyspalveluille. Kaarinan kaupungin johtava rehtori oli saanut tiedon palveluntuottajana olleen yhtiön sopimusaikaisista ongelmista vasta 1.9.2022. Tältä osin koulun ja Kaarinan koulutoimen välistä kommunikaatiota on lausunnon mukaan jatkossa aiheellista kehittää.

Vastoin kantelussa esitettyä kantelija ei ollut ilmoittanut suoraan Kaarinan sivistyspalveluille koulunkäyntiin liittyvistä avustamis- ja tulkkauspalveluiden ongelmista taikka puutteista. Jatkossa olisi lausunnon mukaan kuitenkin perusteltua toimia niin, että huoltajia ohjeistettaisiin kotihoitoon liittyvissä tapaamisissa olemaan yhteydessä nimenomaan sivistyspalveluihin, mikäli ilmenee koulupäivien aikaan liittyviä ongelmia. Näin sivistyspalvelut saisi tiedon ongelmista suoraan huoltajilta.

1.3 Hyvän hallintotavan laiminlyöminen

Kaarinan kaupungin näkemyksen mukaan hyvää hallintotapaa ei ole laiminlyöty. Vastoin kantelussa esitettyä ei kantelijalle ole annettu virheellistä taikka harhaanjohtavaa tietoa, eikä tiedottamiseen liittyviä tehtäviä ole muutoinkaan laiminlyöty. Kantelijan lapsi on Turun kaupungin perusopetuksen oppilas tehdyn sopimuksen perusteella. Johtavan rehtorin selvityksessä esitetyn mukaisesti nimenomaan Turun kaupunki on vastuussa opetukseen liittyvien avustamis- ja tulkkauspalveluiden päätöksien tekemisestä siitakin huolimatta, että niitä koskeva kustannusvastuu kuuluu kotikunnalle.

1.4 Valvontavastuun laiminlyönti

Tieto ilmenneistä ongelmista ei ollut kaupungin lausunnon mukaan asianmukaisesti kulkeutunut koulusta Kaarinan sivistyspalveluille. Lisäksi huoltajia tulisi kotihoitoon liittyvissä tapaamisissa kaupungin lausunnon mukaan ohjeistaa olemaan yhteydessä nimenomaan sivistyspalveluihin, mikäli ilmenee koulupäivien aikaan liittyviä ongelmia. Kaupungin ilmoittaman mukaan sivistyslautakunnan päätöksellä avustamis- ja tulkkitsemispalveluiden tuottamisen sopimus Kumppaniksi

hyväksytty yhtiö ei ollut ilmoittanut Kaarinan sivistyspalveluille ongelmistaan kouluikäisen palvelun tuottamisessa.

Vastoin kantelussa esitettyä sivistyspalvelut ei lausunnon mukaan ole laiminlyönyt kantelijan lapsen kouluikäisen avustamisen palveluiden toteutumisen valvontaa, eikä jättänyt asiaa kotihoidon vastuulle. Vastaavanlaisten toistaiseksi voimassa olevien sopimusten seurantaan ja niiden sopimusehtojen mukaiseen toteutumiseen on kaupungin mukaan kuitenkin tärkeää jatkossa myös tilaajan kiinnittää erityistä huomiota.

1.5 Lääkärilausuntojen huomiotta jättäminen koulunkäynnin aikaisten avustuspalveluiden järjestämisessä

Kantelijan lasta koskevat lääkärilausunnot eivät ole olleet sivistyspalvelujen käytettävissä ennen syksyä 2022, joten lausuntojen tarkkaa sisältöä ei ole edes voitu ottaa huomioon koulunkäynnin aikaisten avustuspalveluiden järjestämisessä. Tästä huolimatta kantelussa esitetyt olennaiset edellytykset eli riittävä hoidollinen osaaminen, perehdytys ja viittomakielen taito on lausunnon mukaan huomioitu palveluita hankittaessa ja niitä koskevia päätöksiä tehtäessä.

1.6 Vammaisen lapsen syrjintä

Kaarinan kaupungin näkemyksen mukaan kantelijan lasta ei ole syrjitty millään tavoin hänen vammaisuutensa vuoksi. Koulunkäyntiin liittyvät ongelmat on kulloinkin pyritty ratkaisemaan viivytyksettä, kun niistä on saatu tietoa. Kantelijan lapselta ei ole evätty mahdollisuutta osallistua perusopetukseen.

2 Turun kaupungin lausunto ja selvitys

Turun kaupungin kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden perusopetuksen palvelualueen palvelualuejohtajan selvityksen mukaan lapsen koulun rehtori ja kantelijan lapsen opettajana toiminut erityisluokanopettaja ovat antaneet oman selvityksensä.

Rehtorin ja erityisluokanopettajan selvityksessä on viitattu 26.8.2018 tehtyyn erityispalvelupäällikön päätökseen, jossa oli päätetty oppilaan koulupaikasta kyseisessä koulussa lukuvuoden 2018-2019 alusta lukien. Päätöksessä todetaan, että oppilaan kotikunta vastaa koulumatkoista ja niihin liittyvistä kustannuksista, sekä oppilaan kotikunta päättää ja vastaa henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta.

Saatujen selvitysten perusteella perusopetuksen palvelualuejohtaja on katsonut, että Turun kaupungin käsityksen mukaan Kaarinan kaupungilla on ollut vastuu kyseisen oppilaan tukeen liittyvistä päätöksistä ja koulunkäynnin aikaisista avustaja- sekä tulkkauspalveluista. Oppilaan

avustajapalvelut eivät rajoitu vain koulu-aikaan, vaan lapsi tarvitsee avustajan hoidollisten tarpeidensa takia.

Rehtorin ja erityisluokanopettajan selvityksessä on annettu vastaukset aluehallintoviraston esittämiin kysymyksiin seuraavasti.

1) Kummalla sopijaosapuolella on Turun kaupungin käsityksen mukaan ollut vastuu kyseisen oppilaan tukeen liittyvistä päätöksistä ja koulunkäynnin aikaisista avustaja- sekä tulkkauspalveluista?

Vastuu on Kaarinan kaupungilla. Lapsi tarvitsee avustajan nimenomaan hoidollisten tarpeiden takia, mikä ei rajoitu koulu-aikaan.

2) Onko lapselle annettavaan erityiseen tukeen ja avustaja- sekä tulkkauspalveluihin liittyviä päätöksiä tehty?

Erityispalvelupäällikön 28.6.2018 tekemän päätöksen mukaan oppilaan kotikunta päättää ja vastaa henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta lukuvuoden 2018-19 alusta lukien. Nivelvaiheen erityisen tuen ja pienluokkapaikan päätös on tehty seuraavan kerran Kaarinassa 8.9.2021 (johtavan rehtorin päätös).

3) Mitä lapsen jokapäiväiseen koulunkäyntiin liittyvästä yhteydenpidosta Kaarinan sivistystoimen ja huoltajien kanssa on käytännön tasolla sovittu? Keiden välillä ja miten yhteydenpito on lopulta toteutunut? Kuinka usein?

Käytännön yhteydenpito on toteutunut opettajan ja huoltajan välillä. Koulun rehtorin ja Kaarinan kaupungin johtavan rehtorin välillä on käyty neuvonpitoa, kun avustajapalvelut ovat jääneet toteutumatta.

4) Miten koulu-aikaisen avustamisen palveluiden toteutumisen valvonta on käytännössä toteutunut?

Huoltaja on ilmoittanut opettajalle, kun avustaja ei ole ollut käytettävissä. Pidemmässä avustajan puuttumisjaksoissa koulun rehtori on ollut yhteydessä Kaarinan kaupungin johtavaan rehtoriin. Koulu on tehnyt useita lastensuojeluilmoituksia.

5) Miten ja milloin lapsen avustajapalveluiden osalta oltiin yhteydessä Kaarinan sivistystoimeen tai huoltajiin? Jos ja kun avustajapalveluiden tuottajalla oli ongelmia palvelun järjestämisessä, niin kuinka ja milloin näistä informoitiin huoltajia ja Kaarinan kaupunkia?

Huoltaja on ilmoittanut opettajalle, kun avustaja ei ole ollut käytettävissä. Kaarinan kaupunki ei ole ollut akuuttiasioissa tiedottaja koululle. Näissä kohdin ja etenkin pidemmissä avustajapalvelun puuttumisjaksoissa koulun rehtori on ollut yhteydessä Kaarinan kaupungin edustajaan ja pyytänyt avustajapalvelun toteutumista. Näin on tapahtunut ainakin tammi- ja syyskuussa 2020 sekä syyskuussa 2022. Viimeksi mainittu yhteydenpito oli jatkunut marraskuun alkupuolelle saakka. Syksyllä 2022 myös palveluntuottaja oli osallistunut keskusteluun ja ilmoittanut pariin otteeseen väliaikatietao avustaja-asiasta. Koulu on tehnyt useita lastensuojeluilmoituksia.

6) Muuttuiko avustajapalveluiden tilanne koulutuksen järjestäjän näkökulmasta avustajapalveluntuottajan vaihduttua vuonna 2020. Jos muuttui, niin miten?

Marras-joulukuussa 2019 ja tammi-helmikuussa 2020 lapsella oli ollut avustajan puuttumisen takia erittäin runsaasti poissaoloja. Syksystä 2020 alkaen avustajan puuttuminen oli jälleen lisääntynyt ja jatkunut kohtalaisena syksyn ja seuraavan kevään ajan. Avustajan puuttumisen takia oppilaalla oli ollut useita poissaolopäiviä myös keväällä ja syksyllä 2021. Syyskuusta 2022 alkaen avustajapalveluiden puuttuminen oli alkanut jälleen lisääntyä, mitä oli jatkunut marraskuun alkupuolelle saakka. Syyslukukaudella 2022 oppilaalla oli ollut yli viisi viikkoa poissaoloja avustajan puuttumisen takia.

VASTINE

Kantelija on antanut selvitysten ja lausunnon perusteella 27.5.2023 päivätyn vastineen.

Vastineessa on todettu, että kantelijan lapsi on ollut poissa koulusta avustajapuutosten takia lähes tuhat tuntia. Kantelija toteaa, että lapsen koulun rehtori oli ollut yhteydessä Kaarinan sivistystoimeen ja pyytänyt avustajapalvelun toteutumista ainakin tammi- ja syyskuussa 2020 sekä syyskuussa 2022. Myös vuonna 2019 rehtorin ja Kaarinan kaupungin välillä oli lähetetty sähköpostiviestejä. Yhteydenotot eivät olleet johtaneet toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi.

Kantelijan mukaan huoltajia ei ohjattu olemaan yhteydessä sivistystoimeen koulunkäynnin avustajapuutteen vuoksi. Kantelija pitää palvelujen toteuttamistapaa sekavana. Päätöksiä oli annettu kolmelta taholta, kotihoito, koulutoimi ja vammaispalvelu, ja neljäs taho oli järjestänyt palvelun.

RATKAISU

1 Säännökset

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista ja sen valinnainen pöytäkirja tulivat Suomessa voimaan vuonna 2016 (SopS 27/2016).

Yleissopimuksen 7 artikla koskee vammaisia lapsia. Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuspuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen, että vammaiset lapset voivat nauttia kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti muiden lasten kanssa. Artiklan 2 kohdan mukaan kaikissa vammaisia lapsia koskevissa toimissa on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

Yleissopimuksen 24 artiklan mukaan sopimuspuolet tunnustavat vammaisten henkilöiden oikeuden koulutukseen. Artiklan 2 kohdan mukaan 1 kohdan mukaista oikeutta toteuttaessaan sopimuspuolet varmistavat, että: a) vammaisia henkilöitä ei suljeta yleisen koulutusjärjestelmän ulkopuolelle vammaisuuden perusteella ja ettei vammaisia lapsia suljeta maksuttoman ja pakollisen ensimmäisen asteen tai toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle vammaisuuden perusteella, b) vammaiset henkilöt pääsevät kattavaan, laadukkaaseen ja maksuttomaan ensimmäisen asteen sekä toisen asteen koulutukseen yhdenvertaisesti muiden kanssa niissä yhteisöissä, joissa he elävät, c) vammaisia henkilöitä varten tehdään heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaiset kohtuulliset mukautukset, d) vammaiset henkilöt saavat yleisessä koulutusjärjestelmässä tuen, jota tarvitaan helpottamaan heidän tehokasta koulutustaan, ja e) toteutetaan tehokkaat yksilöidyt tukitoimet ympäristöissä, jotka mahdollistavat opillisen ja sosiaalisen kehityksen enimmillistämisen täysimääräisen osallisuuden tavoitteen mukaisesti.

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Pykälän 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Pykälän 3 momentin mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Oppivelvollisuudesta säädetään lailla.

Perusopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998).

Perusopetuslain 17 §:ssä säädetään erityisestä tuesta. Pykälän 1 momentin mukaan erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta kyseisen lain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa.

Pykälän 2 momentin mukaan erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä kirjallinen päätös, jota tarkistetaan ainakin toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Erityisen tuen antamista koskevassa päätöksessä on määrättävä oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä muut lain 31 §:ssä tarkoitetut palvelut sekä tarvittaessa 1 momentissa tarkoitettu oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen.

Pykälän 3 momentin mukaan ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään sekä hankittava oppilaan opetuksesta vastaavilta selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä ja oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa moniammatillisena yhteistyönä tehty selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta sekä tehtävä näiden perusteella arvio erityisen tuen tarpeesta (pedagoginen selvitys). Pedagogista selvitystä on tarvittaessa täydennettävä psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä.

Pykälän 4 momentin mukaan erityisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- tai perusopetuksen alkamista taikka esi- tai perusopetuksen aikana ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Edellä tarkoitettussa tilanteessa erityisen tuen päätöstä tarkistetaan siten kuin 2 momentissa säädetään.

Perusopetuslain 31 §:n 1 momentin mukaan vammaisella ja muulla erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut.

Perusopetuslain 39 §:ssä säädetään erityisopetuksen tukitehtävistä huolehtimisesta. Pykälän mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, että opetuksen järjestäjän on huolehdittava lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun erityisen tuen yhteydessä annettavasta kuntoutuksesta sekä opetukseen liittyvistä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Hallintolain (434/2003) 7 §:ssä säädetään palveluperiaatteesta ja palvelun asianmukaisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Hallintolain 43 §:n mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti. Hallintolain 44 §:n mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi: 1) päätöksen tehnyt viranomaisen ja päätöksen tekemisen ajankohta, 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu, 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu, sekä 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Hallintolain 45 §:n mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

2 Aluehallintoviraston lausunto

Aluehallintoviraston lausunnossa on todettu, että perusopetuslain mukaan vammaisella ja muulla erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät avustajapalvelut, jotka ovat ensisijaisia vammaisen lapsen avustajapalveluita suhteessa vammaispalvelulaissa tarkoitettuun henkilökohtaiseen apuun. Niinpä perusopetuksen osalta avun ensisijainen järjestämisvastuu ja siihen liittyvä päätöksentekovastuu on kunnan opetustoimella.

Perusopetuslaissa tarkoitettu vammaisen lapsen avustaminen koulussa voidaan järjestää joko henkilökohtaisen tai useamman oppilaan yhteisen avustajan turvin. Jos tämä opetustoimen järjestämä apu ei sovi lapselle tai se ei riittävästi vastaa lapsen tarpeita, on lapselle toissijaisesti

järjestettävä vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua. Vammaispalvelulain mukainen henkilökohtainen apu voi kattaa myös esimerkiksi kotitehtävissä avustamista kouluajan jälkeen, kun taas perusopetuslain mukaiset avustajapalvelut rajautuvat kouluuikaan.

Lausunnon mukaan vammaisen lapsen oikeutta avustajapalveluihin koskeva sääntely on tällä hetkellä käsitteellisesti erittäin vaikeasti hahmotettavaa. Tästä yksi esimerkki on se, kuinka samaan aikaan, kun perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitetun ”erityistä tukea saavan oppilaan” avustajapalveluiden tarve arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ja päätetään erityisen tuen päätöksessä, koulussa voi olla myös sellaisia vammaisia lapsia, jotka ovat oikeutettuja lain 31 §:ssä tarkoitettuihin avustajapalveluihin ilman, että heille tehdään erityisen tuen päätös. Perusopetuslain 31 §:ssä tarkoitettu avustajapalveluihin oikeutettu ”erityistä tukea tarvitseva oppilas” ei viittaa nimittäin käsitteenä yksinomaan perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitettuun ”erityistä tukea saavaan oppilaaseen”.

Sääntelyssä on lausunnon mukaan selkeyttämisen ja kehittämisen tarvetta, sillä vammaisten lasten oikeuksia turvaavaa sääntelyä on kehitetty kiinnittymällä liiaksi erityispedagogiikan näkökulmaan. Perusopetuslaki ei sinänsä takaa oppilaalle subjektiivisena oikeutena henkilökohtaisia avustajapalveluja, eikä lapsen huoltajilla ole ehdotonta oikeutta saada haluamallaan tavalla avustajapalveluja. Niinpä opetuksen järjestäjällä on laajaa harkintavaltaa siinä, miten se järjestää perusopetuksen avustajapalvelut.

Avustajatarvetta selvitetessä ja palveluita järjestettäessä olisi kuitenkin aina kiinnitettävä huomiota lapsen yksilölliseen, opetukseen liittyvään tarpeeseen. Lapsen edun mukaista olisi, että perusopetuksen avustajapalvelut saumautuisivat mahdollisimman hyvin lapsen vammaispalvelulain perusteella saamaan henkilökohtaiseen apuun silloin, kun lapsi on henkilökohtaisen avun piirissä. Tähän velvoittavaa ja tätä tukevaa sääntelyä ei kuitenkaan tällä hetkellä ole.

Lausunnon mukaan lainsäädäntö ei anna selkeää vastausta siihen, missä kunnassa olisi pitänyt tehdä kantelijan lasta koskevat päätökset. Lapsi käy koulua Turussa, joten Turku on käytännössä tosiasiallinen opetuksen järjestäjä lapsen arjessa. Aluehallintoviraston käsityksen mukaan käytäntö erityisen tuen päätösten tekemisessä vastaavissa tilanteissa vaihtelee. Opetuksen tosiasiallinen järjestäjä tekee pedagogisen selvityksen ja siihen liittyvät kuulemiset. Joissain tapauksissa päätös kierrätetään oppilaan kotikuntaan, joissain tapauksissa ei. Tässäkin tapauksessa havaitaan, että Kaarinalla ja Turulla on asiasta eriävät käsitykset. Aluehallintovirasto pitää ongelmallisena, että tällaisia tilanteita ei ole tarkemmin säännelty.

Aluehallintoviraston käsityksen mukaan kantelijan esittämien ongelmien ja tapahtumien taustalla ei ole Kaarinan hallintokuntien välisten toimivaltarajojen epäselvyys. Ongelmat näyttäisivät aiheutuneen enemmänkin tiedonkulun vaikeuksista Kaarinan kaupungin sivistystoimen ja lapsen turkulaisen koulun välillä. Ongelmia on esiintynyt salassa pidettävien tietojen siirtymisessä

ja siirtämisessä. Tieto kouluaikaisen avustajapalvelun puutteista tai palvelun tarjoamisessa tapahtuneet ongelmat eivät ole välittömästi saavuttaneet Kaarinan sivistystoimea, jolloin esimerkiksi uuden avustajapalvelun tuottajan hankkimisessa on ollut viivettä.

3 Arviointi

3.1 Lapsen perusopetuksen puutteellinen toteutuminen

Asiassa saadun selvityksen perusteella kantelijan lapsella on ollut runsaasti poissaoloja koulusta, joiden syynä ovat olleet kouluaikaisen avustajapalvelun puutteet tai sen toteutumisessa olleet ongelmat. Kantelijan vastineen ja sen liitteiden mukaan poissaoloja oli kertynyt avustajapuutosten vuoksi lapsen kannalta mielestäni kohtuuttomana pidettävä määrä.

Saadun selvityksen perusteella lapsen koulunkäynti oli alusta asti vuodesta 2018 alkaen järjestetty Kaarinan ja Turun kaupunkien välisen sopimuksen perusteella turkulaisessa koulussa. Sopimukseen, joka ei ole oppilaskohtainen, vaan yleisesti erityisopetuksen oppilaspaikkoja koskeva, on kirjattu, että oppilaan kotikunta vastaa oppilaan avustamis- ja tulkkauspalveluiden hankkimisesta.

Kaarinan kaupungin mukaan avustamis- ja tulkitsemispalveluita ei ollut kantelussa esitetyllä tavalla jätetty järjestämättä. Palvelut oli järjestetty ostopalveluna, ja sosiaalipalvelut (kotihoito) oli etsinyt palveluntuottajan. Sekä sosiaalitoimi että sivistyspalvelut olivat tehneet sopimuksen palveluntuottajan kanssa omien vastuualueidensa osalta. Kaarinan kaupungin johtavan rehtorin selvityksen mukaan lapselle oli sivistyslautakunnan päätöksellä hankittu avustamispalvelu yksityisen osakeyhtiön tuottamana 1.1.2020 alkaen.

Lapsen koulun rehtorin selvityksessään kertoman mukaan hän oli ilmoittanut avustajan puuttumisesta ja etenkin pidemmistä avustajapalvelun puuttumisjaksoista Kaarinan kaupungin edustajille ja pyytänyt avustajapalvelun toteutumista ainakin tammi- ja syyskuussa 2020 sekä syyskuussa 2022. Aluehallintoviraston lausunnon mukaan ongelmia näyttivät aiheuttaneen tiedonkulun ongelmat Kaarinan kaupungin koulutoimen ja koulun välillä, eivätkä tiedot avustajapalvelun puutteista olleet välittömästi saavuttaneet Kaarinan koulutointa. Ilmoituksia avustajapalvelun puuttumisesta ja lapsen poissaoloista oli näin ollen koulusta tehty, mutta selvityksen perusteella varsin harvakseltaan.

Kaarinan kaupungin johtava rehtori oli aloittanut viransijaisena 22.1.2020. Hän on todennut selvityksessään, että kotihoito, huoltaja tai oppilaan koulu eivät olleet reklamoineet koulupäivien ajalle tuotetusta palvelusta, eivätkä siten saattaneet koulutuksen vastuualueen tietoon ongelmia ennen kuin syyskuun 2022 alussa, jolloin koulun rehtori oli ottanut johtavaan rehtoriin yhteyttä.

Koulun rehtorin mukaan avustajapalvelun puuttumisesta oli ilmoitettu Kaarinan kaupungin edustajille kuitenkin myös syksyllä 2020. Kaarinan kaupungin johtavan rehtorin selvityksen mukaan aiempien vuonna 2019 ja tammikuussa 2020 avustajapalvelun puutteista tehtyjen ilmoitusten johdosta oli ryhdytty toimenpiteisiin ja hankittu uusi palveluntuottaja, jonka kanssa palvelu oli tuolloin saatu alkamaan.

Kaarinan kaupungin johtavan rehtorin selvityksen mukaan huoltajat olivat kanteluasiakirjojen perusteella ottaneet palvelujen tuottamisen pulmat esiin muissa palveluissa. Johtava rehtori on katsonut, että työntekijöiden, joille huoltajat ovat kouluaikaisen palvelun tuottamisen haasteista kertoneet, olisi tullut ohjata huoltajat ottamaan yhteyttä koulutuksen vastuualueen viranhaltijoihin tai lapsen kouluun, jolloin yhteydenotto olisi sitä kautta voinut ohjautua Kaarinan kaupungin koulutuksen vastuualueelle. Näin olemassa oleviin pulmiin olisi saatu tartuttua viipymättä.

Olen käsitellyt kantelijan lapsen koulunkäyntiä myös kantelijan aiempaan kanteluun 20.11.2023 antamassani päätöksessä ([OKV/3208/10/2021](#)). Totesin siinä, että Kaarinan kaupunki ei ollut eri toimijoidensa kanssa riittävässä yhteistyössä huolehtinut siitä, että kantelijan lapsen koulunkäynti olisi tullut turvatuksi. Asiassa ei ollut noudatettu sosiaalihuoltolain 41 §:n säännöstä, jonka mukaan sosiaalihuoltoa toteutetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa siten, että sosiaalihuollon ja tarvittaessa muiden hallinnonalojen palvelut muodostavat asiakkaan edun mukaisen kokonaisuuden.

Kaarinan kaupunginhallituksen selvityksen mukaan oli selvää, että kantelijan lapsen koulunkäyntiin liittyvien avustamis- ja tulkintapalvelujen järjestäminen, toteuttaminen ja toteutumisen valvonta ovat kuuluneet ja kuuluvat sivistyspalveluiden vastuulle. Kaarinan kaupungin johtavan rehtorin selvityksen mukaan Kaarinan kaupungin sivistyslautakunta oli 28.4.2020 päättänyt hyväksyä palveluntuottajan kanssa kantelijan lapsen hoitopalvelun järjestämisestä tehdyn sopimuksen. Sivistyspalvelut eivät olleet laiminlyöneet kantelijan lapsen kouluaikaisen avustamisen palvelujen valvontaa, mutta kaupunginhallituksen selvityksen mukaan oli kuitenkin todettava, että vastaavanlaisten, toistaiseksi voimassa olevien sopimusten seurantaan ja niiden sopimusehtojen mukaiseen toteutumiseen on tärkeä kiinnittää jatkossa erityistä huomiota myös tilaajan taholta.

Arvioni mukaan Kaarinan kaupungin sivistyspalvelut ja sosiaali- ja terveyspalvelut sekä Turun kaupungin perusopetuksen palvelualue eivät edellä esitetyn perusteella ole kukin osaltaan ja keskinäisessä yhteistyössä riittävässä määrin huolehtineet siitä, että kantelijan lapsen perustuslaissa säädetty oikeus maksuttomaan perusopetukseen olisi toteutunut asianmukaisesti. Myös edellä mainitun vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen 24 artiklan säännökset velvoittavat julkista valtaa varmistamaan artiklan 2 kohdassa mainituin keinoin vammaisen henkilön koulutuksen toteutumisen.

3.2 Hallinnon asianmukaisuus ja neuvonta

Kaarinan kaupunki on todennut, että vastoin kantelussa esitettyä kantelija ei ole ilmoittanut suoraan Kaarinan sivistyspalveluille koulunkäyntiin liittyvistä avustamis- ja tulkkauspalveluiden ongelmista taikka puutteista. Kaupungin näkemyksen mukaan jatkossa olisi perusteltua toimia siten, että lapsen huoltajia ohjeistettaisiin kotihoitoon liittyvissä tapaamisissa olemaan yhteydessä nimenomaan sivistyspalveluihin, mikäli ilmenee koulupäivien aikaan liittyviä ongelmia. Näin sivistyspalvelut saisi tiedon ongelmista suoraan huoltajilta.

Tiedonkulun ongelmat ovat aiheuttaneet väärinkäsityksiä ja tarpeettomia viiveitä reagoimisessa avustajapalveluiden ongelmiin. Huoltajillakin on ilmeisesti ollut epätietoisuutta siitä, mihin tahtoon olla yhteydessä. Kaupungin mukaan on myös mahdollista, että kotihoidon järjestämässä palaverissa on ehkä jäänyt painottamatta kantelijalle sitä, että sivistystoimi vastaa kouluikäisistä avustamis- ja tulkkitsemispalveluista ja että yhteyttä pitäisi ottaa sivistystoimeen, mikäli tilanne vaatii.

Myös epäselvyys salassapidon osalta on Kaarinan kaupungin mukaan näyttänyt vaikuttaneen tiedonkulkuun sivistystoimelle asti. Kaarinan sosiaalitoimen lausunnon mukaan kantelija on välillä antanut luvan tietojen antamiseen ja välillä perunut sen (Kaarinan sote-palveluiden selvitys 9.12.2022). Kantelija on todennut vastineessaan, että lupa moniammatilliseen yhteistyöhön oli voimassa 26.2.2018 – 23.11.2020. Kantelijan mukaan vanhemmat olivat kyseisenä ajanjaksona ilmaisseet vammaispalveluille, lastensuojelulle ja kotihoidolle kymmeniä kertoja, että koulunkäynnin aikainen palvelu toteutui heikosti, mutta viranomaiset eivät jakaneet tietoa eteenpäin sivistystoimeen eivätkä korostaneet vanhemmille, että heidän pitäisi itse olla yhteydessä sivistystoimeen.

Lapsen koulun rehtori oli selvityksensä mukaan ollut pidemmissä avustajan puuttumisjaksoissa yhteydessä Kaarinan kaupungin johtavaan rehtoriin. Näin oli tapahtunut selvityksen mukaan ainakin tammi- ja syyskuussa 2020 sekä syyskuussa 2022. Selvityksen mukaan lapsella oli poissaoloja kuitenkin myös vuonna 2021.

Edellä esitetyn perusteella lapsen huoltajia ei ollut ohjattu olemaan yhteydessä sivistystoimeen koulupäivien aikaisista avustajaongelmista, eikä myöskään sosiaalitoimi ollut ottanut asiasta yhteyttä sivistystoimeen siltäkään ajanjaksolla, jolloin lupa moniammatilliseen yhteistyöhön oli voimassa.

Kantelija on pitänyt palvelujen järjestämis- ja toteuttamistapaa sekavana, mitä näkemystä pidän asiasta käytettävissäni olevan selvityksen perusteella ymmärrettävänä. Monimutkainen järjes-

tämis- ja toteuttamistapa korostaa viranomaisen vastuuta neuvontavelvollisuutensa toteuttamisesta sekä moniammatillisen ja viranomaisten välisen yhteistyön tehokkaasta hyödyntämisestä palvelujen asianmukaisen toteutumisen varmistamiseksi.

Viranomaisen on kaikissa asian käsittelyvaiheissa oltava huolellinen hallintolaissa säädettyjen hyvän hallinnon ja lain 7 §:ssä säädettyjen asian käsittelyn ja palvelun asianmukaisuutta koskevien periaatteiden mukaisesti. Hallintolain 7 §:n mukaisen palveluperiaatteen mukaan viranomaisella on velvollisuus antaa asiakkaalle asianmukaista palvelua sekä osana tätä myös tarpeellista neuvontaa asian hoidossa.

Perustuslain takaama hyvä hallinto sekä hallintolaissa säädetyt hyvän hallinnon perusteet ja hallinnon asianmukaisuus edellyttävät, että viranomaisen antamien tietojen ja neuvonnan on oltava ajantasaista, oikeasisältöistä ja selkeää. Hallintolain 8 §:n mukaisen neuvontavelvoitteen asianmukaiseen täyttämiseen kuuluu se, että viranomaisen antaman neuvonnan tulee perustua oikeisiin tietoihin ja olla virheetöntä.

Kaarinan kaupungin sosiaali- ja terveystyö on arvioni mukaan laiminlyönyt lapsen vanhempien riittävän neuvonnan ja lapsen palveluita koskevan asian hoitamisen asianmukaisesti hallintolain edellyttämällä tavalla.

Kaarinan kaupungin sivistystyö ja Turun kaupungin perusopetuksen palvelualue eivät ole käsitykseni mukaan kantelijan lapsen asiaa käsitellessään ja tämän palveluja järjestäessään menetelleet hallintolain 7 §:n palveluperiaatteen mukaisesti siten, että hallinnon asiakas olisi saanut asianmukaista palvelua ja hänen asiaansa olisi käsitelty riittävän huolellisesti, mikä on johtanut edellä todettuun lapsen perusopetuksen huomattavan puutteelliseen toteutumiseen.

3.3 Lasta koskevien päätösten teko

Aluehallintoviraston lausunnon mukaan kantelija on todennut, että perusopetuslain 17 §:n mukaiset erityisen tuen päätökset olisivat olleet puutteellisesti perusteluja.

Toimitetuissa selvityksissä on Kaarinan kaupungin johtavan rehtorin 8.9.2021 tekemä päätös kantelijan lapselle myönnettävästä erityisestä tuesta. Päätöksessä lapselle osoitetaan henkilökohtainen avustaja. Samalla päätöksessä todetaan, että lapsi lopettaa vuosiluokkiin sitomattoman opiskelun ja että hän alkaa opiskella vuosiluokkiin sidotusti kolmannelta luokalta päätöspäivästä alkaen. Johtava rehtori on selvityksessään todennut tehneensä mainitun päätöksen sinänsä erheellisesti, mutta kuitenkin Turun kaupungin tekemän pedagogisen selvityksen ja siinä esitettyjen tukitoimien pohjalta. Mainitussa pedagogisessa selvityksessä ei ollut hänen mukaansa esitetty tulkkauspalveluista mitään. Kantelija on aikanaan saanut kyseisen päätöksen tiedoksi, ja hänen olisi ollut mahdollista hakea siihen oikaisua.

Kaarinan kaupungin johtavan rehtorin mukaan Turku varsinaisena opetuksen järjestäjänä olisi ollut velvollinen tekemään lasta koskevat päätökset. Hän on myös todennut, että koska lapsi on ollut Turun kaupungin oppilaana, ei hänellä ole ollut pääsyä lapsen salassa pidettäviin asiakirjoihin, joten hänellä ei ole voinutkaan olla tarkempaa tietoa lapsen koulunkäynnistä ilman että asiakirjat olisi toimitettu hänelle huoltajan toimesta tai suostumuksella.

Aluehallintovirasto oli saanut Turun kaupungilta sen selvityksen liitteinä asiassa tehdyt erityistä tukea koskevat päätökset. Turun silloinen erityispalvelupäällikkö oli tehnyt 28.6.2018 päivätyn päätöksen, joka aluehallintoviraston arvion mukaan vaikutti puutteelliselta sekä perusopetuslain että hallintolain näkökulmasta. Toinen liitteenä oleva päätös sisältää 25.6.2018 toisessa kunnassa, ilmeisesti Kaarinassa, tehdyn päätöksen sisällön, joka sekin oli hyvin pelkistetty. Aluehallintoviraston mukaan päätöksen näyttäisivät liittyvän toisiinsa: Turussa olisi tehty päätös erityisestä tuesta ja Kaarinassa päätös erityisen tuen oppilaan siirtymisestä pidennettyyn oppivelvollisuuteen. Jälkimmäisessä päätöksessä on mainittu perusteluna muun ohella huoltajien suostumus. Päätöksiin ei ollut haettu oikaisua aluehallintovirastosta.

Aluehallintoviraston lausunnon mukaan kantelijan lapsen koulunkäynnin aikainen avustamis- ja tulkkimispalvelu vaikuttaa olleen sinänsä järjestetty ainakin osin huoltajia kuunnellen ja heidän kanssaan yhteistyössä. Se, että palveluntarjoajaa on tosiasiallisesti hakenut sosiaali- ja terveystoimi omien verkostojensa kautta, ei ole vaikuttanut lapsen oikeuksien toteutumiseen. Kaarinan sopimus palveluntuottajan kanssa on kummankin hallintokunnan edustajan allekirjoittama. Asiakirjaselvityksessä ei kuitenkaan ole päätöksiä, joissa olisi päätetty lapsen avustaja- tai tulkkauspalveluista perusopetuslain 31 §:n mukaisesti. Vaikka hän tosiasiallisesti olisikin saanut kyseisiä palveluita, aluehallintovirasto katsoo muutoksenhakukelpoisten päätösten tekemättä jättämisen loukkaavan hänen oikeusturvaansa.

Edelleen kuntien näkemys vastuunjaosta erityisen tuen päätösten ja avustaja- ja tulkkauspalveluista koskevien päätösten tekemisessä on ollut epäselvä. Selvityksissään molemmat kunnat ovat katsooneet päätösten tekemisen kuuluvan toiselle kunnalle. Aluehallintoviraston mukaan hyvän hallinnon mukainen ja paras menettelytapa kantelijan lapsen tapauksessa olisi ollut se, että hänelle olisi tehty pysyvä päätös esimerkiksi koko alakouluajaksi avustaja- ja tulkkauspalvelujen tarpeesta.

Totean, että vaatimus muutoksenhakukelpoisen ja hallintolain edellyttämällä tavalla perustellun kirjallisen päätöksen antamisesta toteuttaa perustuslaissa säädettyä hyvää hallintoa ja asiakkaan oikeusturvaa. Ratkaisun saaminen kirjallisesti edistää sitä, että päätökseen tyytymättömyydellä on tosiasialliset edellytykset saada tietoonsa päätöksen perusteet ja että hän voi harkintansa mukaan hakea päätökseen muutosta.

En pidä aiheellisena ryhtyä enää laillisuusvalvonnallisesti arvioimaan aluehallintoviraston lausunnossaan mainitsemia vuonna 2018 tehtyjä Turun ja oletettavasti Kaarinan kaupungin viranhaltijapäätöksiä. Totean kuitenkin yleisesti päätösten perustelemisesta seuraavan.

Päätösten asianmukainen perustelevminen on tärkeää paitsi asianosaisen oikeusturvan myös viranomaistoimintaa kohtaan tunnetun luottamuksen kannalta. Asianosaisen oikeusturva edellyttää, että hän saa tietoonsa, mitkä seikat ja selvitykset ovat johtaneet ja vaikuttaneet häntä koskevaan ratkaisuun, jolloin hän voi arvioida muun ohella oikaisuvaatimuksen tekemisen tarvetta. Päätösten asianmukainen perustelevminen mahdollistaa lisäksi myös viranomaisen päätöksenteon ulkoista kontrollia. Sillä on välillisesti merkitystä myös ratkaisutoiminnan laadun kannalta, sillä perusteluja kirjoittaessaan päätöksentekijä joutuu kontrolloimaan oman ratkaisunsa oikeellisuutta, jolloin riski sen perustumisesta virheelliseen tai lakiin perustumattomaan näkemykseen vähenee (ns. perustelevminen itsekontrollifunktio).

Yhdyn aluehallintoviraston näkemykseen, että päätösten tekemättä jättäminen kantelijan lapsen perusopetuslain mukaisista avustaja- ja tulkkauspalveluista on vaarantanut lapsen oikeusturvaa. Asiassa ei ole noudatettu perusopetuslain ja hallintolain säännöksiä. Kaupunkien olisi tullut molempien osaltaan ja keskinäisessä yhteistyössä selvittää ja varmistaa, että lapsen perusopetuslain mukaisista erityisestä tuesta, siihen liittyvästä avustaja- ja tulkkauspalvelujen tarpeesta ja muista mahdollisista palveluista tehdään asianmukaiset ja perustellut kirjalliset muutoksenhakukelpoiset päätökset.

4 Toimenpiteet

Kiinnitän Kaarinan kaupungin sivistyspalveluiden ja Turun kaupungin kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden perusopetuksen palvelualueen huomiota kirjallisen muutoksenhakukelpoisen päätöksen antamiseen perusopetuslain ja hallintolain edellyttämällä tavalla. Saatan lisäksi niiden tietoon edellä esittämäni käsitykset oppilaan maksuttoman perusopetuksen asianmukaisesta toteutumisesta huolehtimisesta sitä koskevien säännösten mukaisesti, hallinnon palveluperiaatteen noudattamisesta sekä asioiden asianmukaisesta ja huolellisesta käsittelystä.

Edellä mainitsemassani asiassa OKV/3208/10/2021 antamassani päätöksessä jo esittämäni lisäksi totean tässä kanteluasiassa saadun uuden selvityksen perusteella Kaarinan kaupungin sosiaali- ja terveystyöpalveluiden jättäneen noudattamatta velvollisuuttaan asioiden asianmukaiseen ja huolelliseen käsittelyyn sekä neuvontaan. Kaarinan kaupungin sosiaali- ja terveystyöpalvelujen siirryttyä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hoidettavaksi saatan mainitun käsitykseni Kaarinan kaupungin sosiaali- ja terveystyöpalvelujen lainvastaisesta menettelystä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen tietoon.

Edellä päätöksen kohdassa 2 selostettujen Lounais-Suomen aluehallintoviraston lainsäädännön kehittämistarpeista esiin tuomien näkökohtien vuoksi kantelijan henkilötietoja sisältämätön versio päätöksestä lähetetään tiedoksi opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Asia ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijäneuvos

Irma Tolmunen